

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/260/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0019205660
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:0019205660.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členov senátu JUDr. Ladislava Cakociho a JUDr. Petra Tutka v spore žalobkyne H. U., B.. XX.X.XXXX, O. X. T. XX, proti žalovanému: Silverside, a.s., so sídlom v Bratislave, Plynárenská 7/B, IČO: 50 052 560, zastúpenému Mgr. Hanou Kulíškovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Klariská 7, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a o určenie neplatnosti zmluvy, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce zo dňa 12. septembra 2019 č.k. 26Csp/60/2019 - 19 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým uznesením uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa XX.X.XXXX zo zmluvy č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy a tiež povinnosť oznámiť zamestnávateľovi žalobkyne C. Ú. T. XX, XXX XX T., IČO: XX XXX XXX, aby upustil od vykonania zrážok zo mzdy v zmysle predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, až do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Zároveň vyslovil, že žalobkyňi voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania na nariadenie neodkladného opatrenia v rozsahu 100 %.

2. Vyhovel tak v celom rozsahu návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného v priebehu sporu o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa XX.X.XXXX k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXX Z. J. XX.X.XXXX a neplatnosti úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX Z. J. XX.X.XXXX. Vychádzal pritom z listinných dôkazov predložených žalobkyňou, a to zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere na refinancovanie č. XXXXXXXXXX Z. J. XX.X.XXXX, Dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXX Z. J. XX.X.XXXX, žiadosti žalovaného o výplatu zrážok zo mzdy zo dňa X.X.XXXX adresovanej zamestnávateľovi žalobkyne, ako i z tvrdení žalobkyne v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, že so žalovaným uzavrela vopred predtlačенú formulárovú spotrebiteľskú úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXX Z. J. XX.X.XXXX, ktorej neoddeliteľnou a nezmeniteľnou súčasťou je označená Dohoda o zrážkach zo mzdy v článku II. bod. 3 zmluvy, na základe ktorej žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok z jej mzdy, hoci úverová zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatným právnym úkonom, a neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by žalobkyňi ukladalo plniť, veriteľ si výšku dlhu jednostranne diktuje sám bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom, o čom svedčí i fakt, že vo výzve žalovaného na vykonávanie zrážok zo mzdy nie je uvedená ani výška pohľadávky.

3. Po právnom posúdení sporu podľa § 324 ods. 1 a 3, § 326 ods. 2, § 320 ods. 2 veta prvá, § 329 ods. 1, § 325 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 336 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v účinnom znení (ďalej len „CSP“) súd prvej inštancie dospel k záveru, že boli splnené všetky

zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, keďže žalobkyňa označenou dohodou o zrážkach zo mzdy i listom žalovaného adresovaného jej zamestnávateľovi osvedčila naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov strán vzhľadom na tú skutočnosť, že žalovaný sa u jej zamestnávateľa domáha realizácie dohody o zrážkach zo mzdy, neplatnosť ktorej bude predmetom konania vo veci samej, pričom samotná žalobkyňa nemá iné právne, ani faktické možnosti vykonávaniu ďalších zrážok z jej mzdy zabrániť, lebo dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je zabezpečovacím inštitútom záväzkového práva, je účinná voči platiteľovi mzdy, keď mu bola predložená, a zaniká potom, ako pohľadávka veriteľa je splnená, alebo ak dlžník prestane poberať mzdu. Výkon zrážok zo mzdy podľa dohody zmluvných strán o zrážkach zo mzdy môže pozastaviť len a iba súd. Z uvedeného súd vyvodil, že je potrebné zabezpečiť ochranu práv žalobkyne pred neoprávneným zásahom do jej majetku nariadeným neodkladným opatrením, ktorá zároveň osvedčila i nárok, ktorému sa má navrhovaným neodkladným opatrením poskytnúť ochrana, ako aj vzťah navrhovaného neodkladného opatrenia k predmetu konania vo veci samej, v ktorom bude odstránená spornosť nároku medzi stranami sporu.

4. Výrok o trovách konania odôvodnil prvoinštančný súd aplikáciou § 262 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalovaný z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), pretože odôvodnenie uznesenia je arbitrárne, a to až v takom rozsahu, že dochádza k znemožneniu aktívnej obrany žalovaného, súd konal v rozpore s princípom právnej istoty, konal a rozhodol nad rámec zákona a svojich kompetencií a hrubo a závažne porušil princíp rovnosti zbraní v neprospech žalovaného. Odvolanie žalovaný podal taktiež z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g/ CSP) a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Žalovaný navrhol zmeniť napadnuté uznesenie a návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Odkazom na znenie čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), čl. 2 ods. 2 CSP, ustanovenie § 236, § 324 ods. 3 a § 325 CSP, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 1.7.2008, sp. zn. I. ÚS 236/2006, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 3.7.2003, sp. zn. IV. ÚS 115/2003 a zo dňa 2.4.2009, sp. zn. IV. ÚS 110/09, rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 7.3.2002, sp. zn. III. ÚS 394/2001, námietku arbitrárnosti napadnutého uznesenia žalovaný odôvodnil tvrdením, že súd si nesplnil povinnosť v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany analyzovať a v odôvodnení uznesenia uviesť, či je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, či žalobcom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov (princíp opodstatnenosti), či uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobca domáha (princíp efektívnosti), či navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať, podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, či právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia žalovaného neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality) a či sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Tvrdil pritom, že odôvodnenie je nepresvedčivé, lebo žalovaný nevie, čo viedlo súd k nariadeniu neodkladného opatrenia, ktorým súd, okrem obmedzenia majetkových práv žalovaného, výrazne obmedzil aj procesné práva žalovaného, a to „právo procesnej obrany a útoku - znemožňuje sa efektívna argumentácia Žalovaného v odvolaní“, čím odňatie možnosti žalovaného konať pred súdom podľa žalovaného dosiahlo takú intenzitu, že možno konštatovať, že súdne konanie nemôže byť spravodlivé. Žalovaný tiež namietol, že uznesenie vykazuje znaky sudcovskej svojvôle, lebo súd svoje rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia založil na skutočnostiach a úvahách, ktoré vo vzťahu k rozhodovaniu o nariadení neodkladného opatrenia nemajú žiaden význam. Podčiarkol, že spochybňovanie dohody a zmluvy žalobkyňou nie je samo o sebe dostatočným dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože musí k tejto skutočnosti pristúpiť i analýza predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia, čo súd prvej inštancie neuskutočnil. Zdôraznil, že návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia je šikanózný v zmysle § 138 CSP a zopakoval, že mu nie je zrejmé, na základe akých dôkazov a aplikáciou ktorej právnej normy mohol súd dospieť k záveru o dôvodnosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože súd prvej inštancie mal povedať, kde a prečo existuje možnosť, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia žalobkyne je dôvodný, kde v dohode vidí možnosť existencie neplatného ustanovenia dohody. Dodal, že: „Okresný súd Michalovce mal vyhodnotiť « možnosť » existencie neplatnosti Dohody, jednoducho Okresný súd Michalovce mal povedať, ktoré z ustanovení Dohody je potenciálne možné považovať

za sporné. Okresný súd Michalovce sa v bode 20. odôvodnenia Uznesenia len vyjadril, že « samotná otázka či už platnosti alebo neplatnosti Dohody nie je vyriešená, a súd bez ďalšieho dokazovania nemôže zaujať v tomto štádiu konania právny názor či je alebo nie je platná Dohoda », a že „na základe tejto konštrukcie nemôže Okresný súd Michalovce vysloviť záver o dôvodnosti neodkladného opatrenia“. Podľa žalovaného súd mal povedať i to, kde a prečo existuje možnosť neoprávneného zásahu do majetku žalobkyne, kde vidí súd vznik možnej škody, avšak súd neanalyzoval primeranosť príslušenstva, len sucho vyvodil záver o možnom neoprávnenom zásahu do majetku žalobkyne. Z uvedeného mal žalovaný za nepochybné, že súd prvej inštancie sa svojvoľne priklonil na stranu žalobkyne. Zdôraznil, že zrážkami zo mzdy sa plní tak istina úveru, ktorá by sa v prípade, ak by zmluva bola určená za neplatnú musela vrátiť, ako i príslušenstvo a doplnil, že istina sa musí vrátiť žalovanému veriteľovi, a preto nie je možné v prípade istiny dedukovať vznik škody na strane žalobkyne z dôvodu splácania istiny. Tvrdil, že nemá oporu v právnych predpisoch záver súdu prvej inštancie o osvedčení potreby nariadenia neodkladného opatrenia, vychádzajúci z úsudku o osvedčení vzťahu navrhovaného opatrenia ku konaniu vo veci samej, lebo zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva možnosť, aby sa dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia odôvodnila vzťahom navrhovaného neodkladného opatrenia ku konaniu vo veci samej. Podľa žalovaného nie je opodstatnená dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia v prípade, ak žalobca podá aj žalobu vo veci samej. Podčiarkol, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné, nespravodlivé, nezákonne zasahujúce do majetkových práv žalovaného a nezákonne zvýhodňujúce jedného účastníka konania pred druhým, nepreskúmateľné, javiace znaky sudcovskej svojvoľe, lebo argumentácia súdu nie je logická, prehľadná a neurčité pojmy nie sú v uznesení zdôvodnené, keďže súd vo svojom rozhodnutí neuskutočnil ani analýzu primeranosti neodkladného opatrenia, neanalyzoval ani podmienky vzniku ujmy u žalovanej, neposkytuje žalovanému odpoveď, prečo v danom prípade vidí potrebu neodkladnej úpravy pomerov, nepovedal, ktorá je primeraná úprava a čo je už úprava neprimeraná a nad rámec svojich kompetencií v rozpore s princípom právnej istoty rozhodol o pozastavení výkonu zrážok zo mzdy, pričom svoje rozhodnutie založil na záveroch, ktoré nemajú žiaden reálny podklad, postaviac svoje rozhodnutie na skutočnosti, že žalobkyňa je spotrebiteľ, ktorému prislúcha určitá právna ochrana zo strany súdu, pričom podľa žalovaného súd nemá zákonné oprávnenie analyzovať prijateľnosť podmienok dohody o zrážkach zo mzdy.

6. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného najmä zdôraznila, že nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že jej jediným cieľom je oddialiť povinnosť plniť splátky úveru, že je pasívna a odmieta plniť aj základnú istinu úveru, že neosvedčila naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu a že z obsahu Žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy zamestnávateľovi vyplýva, že žalovaný žiadal zamestnávateľa žalobkyne o výkon zrážok zo mzdy výlučne vo výške pravidelnej splátky úveru, lebo z ňou predloženého dôkazu „Žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa XX.X.XXXX“ je zrejmé, že žalovaný žiada zamestnávateľa žalobcu o vykonanie zrážky vyššej ako je v Dohode o zrážkach zo mzdy dohodnutá: „Žiadame vás, aby v najbližšom výplatnom termíne bola vykonaná zrážka zo mzdy/z iného príjmu vo výške 244,28 EUR. V prípade, že najbližší výplatný termín bude po 15.8.2018, kedy je splatná ďalšia splátka, prosím prvú zrážku zo mzdy navýšiť o sumu vo výške mesačnej splátky 122,14 EUR ...“. Zopakovala, že žalovaný v žiadosti neuvádza výšku jeho pohľadávky, ktorá má byť zrážkami uhradená, ale táto je vymedzená „až do úplného splatenia našej pohľadávky, prípadne do doby, kedy Vám bude z našej strany doručené písomné oznámenie o pozastavení/ukončení vykonávania zrážok zo mzdy“. Z uvedeného je podľa názoru žalobkyne zrejmé, že žalovaný si chce jednostranne diktovať výšku dlhu, že má záujem neobmedzene disponovať so mzdou žalovanej na základe neplatne uzatvorenej Dohody o zrážkach zo mzdy až do doby, kým sa on sám svojvoľne rozhodne, že zrážky zastaví. Žalobkyňa má za to, že aj z takéhoto konania žalovaného sa javí, že osvedčila skutočnosť, na ktorú sa v žalobe odvoláva, a že žalobu nie je možné považovať za šikanózu.

7. Odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal včas podané odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. Z obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa správne vysporiadal so zákonnými podmienkami pre nariadenie neodkladného opatrenia, náležite v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany pred svojím rozhodnutím o nariadení neodkladného opatrenia predovšetkým posúdil, či je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, či žalobkyňou tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov, či právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom. Korektne

usúdil, že v posudzovanej veci žalobkyňa osvedčila splnenie zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to potrebu bezodkladnej úpravy pomerov sporových strán v navrhovanom znení, a správne rozhodol, ak návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom prvoinštančného súdu, a to do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti označenej dohody o zrážkach zo mzdy, v ktorom bude spornosť posudzovaného právneho vzťahu vyriešená.

9. Za vecne správne a výstižné považuje odvolací súd aj dôvody prvoinštančného rozhodnutia, preto sa v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP obmedzuje na konštatovanie správnosti týchto dôvodov, a s poukazom na obsah odvolacích námietok žalovaného len uvádza, že žalovaný vo svojom odvolaní v podstate neuviedol žiadne také skutočnosti ani námietky, ktoré by spochybnili vecnú správnosť napadnutého uznesenia a odôvodnili iné rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. K odvolacím námietkam žalovaného dodáva nasledovné:

10. Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení, súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (§ 324 ods. 1 CSP) len vtedy, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala a niečoho sa zdržala alebo niečo znášala (§ 325 ods. 2 písm. d/ CSP).

11. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (§ 326 ods. 1 a 2 CSP).

12. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP).

13. Civilný sporový poriadok na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku upustil od pôvodnej koncepcie bezpodmienečnej väzby predbežného (teraz neodkladného) opatrenia na konanie vo veci samej. Neodkladné opatrenie podľa Civilného sporového poriadku môže súd podľa okolností nariadiť pred začatím konania, počas konania alebo po jeho skončení. Zákon predpokladá iba dva dôvody na uplatnenie tejto formy procesného zabezpečenia, a to jednak potrebu bezodkladne upraviť pomery a jednak obavu, že exekúcia bude ohrozená; ich vzájomná kumulácia nie je vylúčená (por. m.m. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. mája 2018, sp. zn. I. ÚS 160/2018). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je pritom postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na neodkladné opatrenie, aspoň osvedčené. Relevantné skutkové tvrdenia je povinný osvedčiť navrhovateľ neodkladného opatrenia.

14. Z dôvodov napadnutého prvoinštančného uznesenia jasne vyplýva, že s prihliadnutím na tvrdenie žalobkyne, že žalovaný od žalobkyne vymáha plnenie na základe označenej dohody o zrážkach zo mzdy, slúžiacej ako zabezpečovací prostriedok v rámci spotrebiteľskej úverovej zmluvy, ktorej zmluvné podmienky neboli predmetom posúdenia súdu a súdnej kontrole môžu byť podrobené až v konaní vo veci samej, dospel prvoinštančný súd k záveru, že je potrebná bezodkladná úprava pomerov sporových strán uložením povinnosti žalovanému zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa XX.X.XXXX zo zmluvy č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy a oznámiť zamestnávateľovi žalobkyne C. Ú. T. XX, XXX XX T., N.: XX XXX XXX, aby upustil od vykonania zrážok zo mzdy v zmysle predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, až do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej o neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy, majúca za nepochybné, že ďalšie vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne na základe označenej dohody o zrážkach zo mzdy by mohlo spôsobiť žalobkyňu ujmu v situácii, ak žalobkyňa, ktorá sa bezpochyby v konaní vo veci samej domáha určenia jej neplatnosti, nemá iné právne, ani faktické možnosti zabrániť vykonávaniu ďalších zrážok zo mzdy, keďže výkon zrážok zo mzdy podľa dohody zmluvných strán o zrážkach zo mzdy môže pozastaviť iba súd. Žalovaný preto neodôvodnene vo svojom odvolaní namieta, že súd neposkytol žalovanému odpoveď „prečo v danom prípade vidí potrebu neodkladnej úpravy pomerov“.

15. Rovnako neopodstatnene podľa názoru odvolacieho súdu spochybňuje žalovaný vo svojom odvolaní i správnosť záveru súdu prvej inštancie o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov sporových strán v navrhovanom znení, a to až do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti označenej dohody o zrážkach zo mzdy.

16. V danom prípade súd prvej inštancie pomocou žalobkyňou ponúknutých dôkazných prostriedkov správne zistil najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu žalobkyne na neodkladné opatrenie, náležite sa pritom riadiac skutkovými okolnosťami opísanými v návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, najmä naliehavosťou úpravy vzťahu medzi žalovaným veriteľom a žalujúcou spotrebiteľkou, domáhajúcou sa žalobou určenia neplatnosti označenej spotrebiteľskej úverovej zmluvy a Dohody o zrážkach zo mzdy. Adekvátne pritom súd vychádzal z premisy, že postačuje, aby osvedčené skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti javili ako nanajvyš pravdepodobné (por. m.m. napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 102/2005, sp.zn. III. ÚS 298/2008), a správne zohľadnil aj ústavný aspekt materiálnej rovnosti medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorý sa prejavuje ako ochrana spotrebiteľa vychádzajúca z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, ktorá situácia často vedie spotrebiteľa k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (por. napr. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-240/98 až C-244/98 Oceano Groupo), a tiež s ohľadom na to, že možnosť súdu skúmať ex offio nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný na zabránenie tomu, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou alebo praktikou, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi a nekalých praktík zo strany predajcov alebo dodávateľov (por. m.m. rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-473/00 Cofidis), v snahe dosiahnuť vyvážené pozície, t.j. spravodlivosť, ekvitu a rovnováhu zúčastnených záujmov. Procesný postup, ktorý prípadne vedie k pozitívnemu záveru o nevyhnutnosti (potrebe) úpravy „pomerov“, sa zakladá (len) na osvedčení (spravdepodobnení) určitých skutočností. To samo osebe signalizuje, že ide o postup osobitný, a teda odlišný od toho, ktorý sa spája s rozhodovaním vo veci samej i s rozhodnutím, ktorým by sa toto konanie mohlo skončiť. V kontexte možnosti, že neodkladné opatrenie sa môže, ale i nemusí bezprostredne viazať na konanie vo veci samej, je potom podľa názoru odvolacieho súdu nenáležitá námietka žalovaného, že nie je opodstatnená dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia v prípade, ak žalobkyňa podala aj žalobu vo veci samej.

17. V posudzovanom prípade z obsahu spisu i dôvodov napadnutého uznesenia vyplýva, že žalobkyňa sa neodkladným opatrením domáha ochrany pred neoprávneným zásahom do svojho majetku, ku ktorému by malo dôjsť zrážkami z jej mzdy na základe použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa XX.X.XXXX, ktorá je súčasťou zmluvy č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným, a to do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, pretože na zabránenie vykonávania zrážok zo mzdy nemá iné právne ani faktické možnosti.

18. Súd prvej inštancie správne usúdil, že označená dohoda o zrážkach zo mzdy slúži ako zabezpečovací prostriedok v rámci zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej podmienky v danom prípade ešte len budú predmetom posúdenia súdom v konaní vo veci samej. Súd rovnako náležite v dôvodoch uznesenia konštatoval, že dohoda o zrážkach zo mzdy je voči platiteľovi mzdy účinná, keď mu bola predložená a zaniká, ak pohľadávka veriteľa je splnená, alebo keď dlžník prestane poberať mzdu. Výkon zrážok zo mzdy podľa dohody zmluvných strán o zrážkach zo mzdy môže pozastaviť len súd, ktorý platiteľovi mzdy neodkladným opatrením môže uložiť povinnosť nevykonávať zrážky podľa účastníkmi uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy (por. m.m. napr. R 47/1974). Za stavu, ak z obsahu spisu i dôvodov napadnutého uznesenia (§ 329 ods. 2 CSP) plynie, že realizácia zrážok zo mzdy žalobkyne na základe označenej dohody o zrážkach by mohla byť v rozpore s verejným poriadkom, keďže je značná pravdepodobnosť, že táto vychádza z neprijateľných zmluvných podmienok zmluvy o úvere uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným, práve tieto skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu osvedčujú právo žalobkyne a dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia v žalobkyňou navrhovanom znení, napriek tomu, že toto právo žalobkyne ešte nebolo predmetom súdneho dokazovania vo veci samej. Otázky platnosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy a jej zmluvných klauzúl, vrátane samotnej dohody o zrážkach zo mzdy žalobkyne, ako i rozsahu splatenia úveru, budú totiž predmetom konania vo veci samej tak, ako to náležite konštatoval i súd prvej inštancie v dôvodoch preskúmaného uznesenia.

19. Ako opodstatnenú nemožno vyhodnotiť námietku žalovaného, že postupom súdu pred vydaním napádaného uznesenia boli porušené jeho práva na spravodlivý proces, pokiaľ v tomto smere žalovaný tvrdil, že odôvodnenie uznesenia je arbitrárne, a to až v takom rozsahu, že dochádza k znemožneniu aktívnej obrany žalovaného, že súd konal v rozpore s princípom právnej istoty, konal a rozhodol nad rámec zákona a svojich kompetencií a hrubo a závažne porušil princíp rovnosti zbraní v neprospech žalovaného.

20. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, je úzko prepojený s porušením práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a k jeho naplneniu dochádza, ak súd zasiahol do ústavou, resp. dohovorom garantovaných práv strany sporu, čím mu bolo znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon (Civilný sporový poriadok) priznáva. Odvolací súd pripomína, že Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých rozhodnutiach prezentoval svoj názor, že právo na súdnu ochranu nie je právom na úspech v súdnom konaní, lebo jeho obsahom je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť (por. m.m. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 88/01). Toto základné právo nezahŕňa ani právo na to, aby všeobecné súdy v civilných konaniach v celom rozsahu rešpektovali a uznávali procesné úkony každého z účastníkov bez zreteľa na ich povahu, dôsledky a vzťah k predmetu konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 37/01). Všeobecné súdy postupom, ktorým rešpektujú platný Civilný sporový poriadok, nemôžu porušiť základné právo oprávneného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy (por. m.m. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 811/00). Na druhej strane postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces, je nesprávny procesný postup.

21. Odvolací súd nezistil žalovaným vytykané vady spočívajúce v nesprávnom procesnom postupe súdu.

22. Odvolací súd na tomto mieste pripomína, že uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia predstavuje v zásade dočasné rozhodnutie, ktorého účelom je dočasná úprava pomerov strán a podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by bolo právo strany ohrozené. Ako už bolo vyššie uvedené, neodkladné opatrenie má charakter preventívneho riešenia vzťahu medzi stranami a má miesto vtedy, ak je dôvodná obava, že jeho nenariadením by sa zhoršila pozícia žalobcu, alebo by vznikol priestor k tomu, aby bol vykonaný právny úkon, ktorý by vytvoril nezvratný právny stav. Na konanie a rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné aplikovať všetky zásady kontradiktórneho konania, ktoré sú typické pre sporové konanie (konanie vo veci samej), čo je dané tým, že uvedeným inštitútom sa má poskytnúť rýchla ochrana porušených alebo ohrozených práv subjektu, ktorý podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a súd je preto povinný o návrhu rozhodnúť v zákonom stanovenej lehote (§ 328 ods. 2 CSP), pričom pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevykonáva dokazovanie charakteristické pre sporové konanie podľa ustanovení § 186 a nasl. CSP, ale vychádza iba z listín predložených žalobcom (v danom prípade žalobkyňou), ktorými dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia osvedčuje. Vzhľadom na dočasnosť a zmysel tohto procesného inštitútu sa v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neuplatňuje ani zásada rovnosti strán (ktorú treba vnímať aj v spojení so zásadou kontradiktórnosti a zásadou ústnosti) tak striktno, ako v konaní vo veci samej. Ochrana žalovaného je daná (o.i.) zodpovednosťou žalobkyne za prípadnú vzniknutú ujmu (por. m.m. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/31/2012). Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že predpokladom na záver o porušení práva na spravodlivý proces je také jeho porušenie, ktoré nie je napravitelné alebo odstrániteľné v činnosti súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v zákone v spojitosti s neodkladnými opatreniami a na tomto mieste pripomína názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v uznesení z 9. februára 2017, sp. zn. 3Oبدو/1/2017, podľa ktorého: „Zdanlivo znevýhodňujúce postavenie subjektu, proti ktorému nariadené predbežné opatrenie (neodkladné opatrenie) smeruje, vrátane konaní, kedy bolo predbežné opatrenie (neodkladné opatrenie) nariadené až rozhodnutím odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné odvolanie ako riadny opravný

prostriedok, nie je možné považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Uvedené postavenie subjektu, proti ktorému nariadené predbežné opatrenie (neodkladné opatrenie) smeruje, je vyvažované právom podať návrh na zrušenie neodkladného opatrenia, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené (§ 334 CSP), prípadne nárokom na náhradu škody a inej ujmy spôsobenej neodkladným opatrením, ak sa žalobe žalobcu vo veci samej nevyhoví, alebo ak nedôjde k uspokojeniu práva žalobcu (§ 340 ods. 1 CSP).

23. Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane vyslovil, že integrálnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (por. m.m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 60/04). Povinnosťou všeobecného súdu je preto uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).

24. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorého judikatúra ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, pretože špecifická odpoveď sa vyžaduje len na argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci (por. Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Obdobne ESLP v rozsudku Ruiz Torija v. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci. Súd je teda povinný uviesť dôvody pre svoje rozhodnutie, avšak táto povinnosť nemôže byť chápaná ako príkaz predložiť detailnú odpoveď na každý argument, ktorý strana sporu v konaní uvedie.

25. Po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že preskúmané rozhodnutie prvoinštančného súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom odvolací súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že žalovaný sa s právnym názorom súdu prvej inštancie o dôvodnosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu, vrátane ich dôvodov a námietok.

26. Súd prvej inštancie pri nariadení neodkladného opatrenia postupoval v súlade s platnou a účinnou právnou úpravou v čase jeho rozhodovania, preto nemohol zasiahnuť do práva žalovaného na spravodlivý proces, a to ani v prípade, že súd vo svojom rozhodnutí „neuskutočnil analýzu primeranosti neodkladného opatrenia, neanalyzoval ani podmienky vzniku ujmy u žalovanej, nepovedal, ktorá je primeraná úprava a čo je už úprava neprimeraná“ a ani „neanalyzoval primeranosť príslušenstva“. V obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia nemá oporu tvrdenie žalovaného, že „súd nemá zákonné oprávnenie analyzovať prijateľnosť podmienok dohody o zrážkach zo mzdy“, nakoľko súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení nepristúpil k analýze a skúmaniu (ne)prijateľnosti zmluvných klauzúl označenej spotrebiteľskej zmluvy (vrátane „analýzy príslušenstva“), práve odkazom na skutočnosť, že tieto otázky budú predmetom posúdenia (dokazovania) v spore vo veci samej. V tomto smere nemožno prisvedčiť žalovanému v jeho odvolaní ani v tom, že nie je opodstatnená dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia v prípade, ak žalobca podá aj žalobu vo veci samej. Procesný inštitút neodkladného opatrenia umožňuje upraviť pomery medzi stranami sporu do doby, pokiaľ nebude rozhodnuté vo veci samej a to za predpokladu, že takéto opatrenie súdu ešte pred samotným meritórnym rozhodnutím sa javí ako nevyhnutné, nakoľko existujú konkrétne okolnosti prípadu, ktoré relevantne

odôvodňujú jeho nariadenie a poukazujú na naliehavosť a nutnosť dočasne upraviť pomery medzi stranami sporu. Už zo samotného terminologického a jazykového výkladu názvu tohto procesného inštitútu v zmysle novej procesnej úpravy vyplýva jeho charakter a zásada „neodkladnosti“ takéhoto opatrenia. V okolnostiach posudzovanej veci dospel súd prvej inštancie k správneému záveru o splnení podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia v žalobkyňou navrhovanom znení, najmä ak v zmysle vyjadrenia žalobkyne žalovaný má záujem jednostranne diktovať výšku dlhu a neobmedzene disponovať so mzdou žalovanej na základe uzatvorenej Dohody o zrážkach zo mzdy až do doby, kým sa on sám svojvoľne rozhodne, že zrážky zastaví, lebo žalovaný v žiadosti adresovanej zamestnávateľovi žalobkyne neuvádza výšku jeho pohľadávky, ktorá má byť zrážkami uhradená, ale táto je vymedzená „až do úplného splatenia našej pohľadávky, prípadne do doby, kedy Vám bude z našej strany doručené písomné oznámenie o pozastavení/ukončení vykonávania zrážok zo mzdy“.

27. S poukazom na uvedené dôvody, ako i dôvody uvedené súdom prvej inštancie, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP), odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

28. O nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).